

There are no translations available.

**ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ
Σ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ
(1921-2017)**

Ένας άρχοντας της τοπικής αυτοδιοίκησης

**Γράφει
ο Σωτήριος Δ. Μασταγκάς**

Στις 15 Ιαν 2017, πλήρης ημερών, αναχώρησε για την αιωνιότητα ο Ιωάννης Κούκουλης, ένας άξιος Κοινοτάρχης, που υπηρέτησε το Λιτόχωρο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην οποία αφιερώθηκε με όραμα, συνέπεια, ήθος και αγωνιστικό πνεύμα.

Μέρες που διανύουμε αλλά και μέρες που θα έρθουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν είναι δυνατόν να μην ανατρέξουμε σε ανθρώπους που άφησαν σφραγίδα στην τοπική κοινωνία και δυνάμωσαν τη φωνή του Λιτοχώρου. Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί ο Πρόεδρος της Κοινότητας Λιτοχώρου Ιωάννης Κούκουλης.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματά του: η διαχρονική συνέπεια στις αρχές του, η ειλικρίνεια, η εργατικότητα, η αγάπη για τον τόπο και για τους συμπολίτες του. Η εικόνα που άφησε σ' όλους εμάς αλλά και στην ιστορία ως Πρόεδρος, είναι αυτή που όρθιος στο τιμόνι της Κοινότητας και για 9 ολόκληρα χρόνια οδήγησε το Λιτόχωρο στη δύσκολη πορεία της διαδρομής από τη μικρή κώμη της δεκαετίας του 1950 στον μελλοντικό δυναμικό Δήμο. Ένας άνθρωπος της αυτοδιοίκησης, συνετός και έντιμος.

Ο Ιωάννης Κούκουλης γιος του Κωνσταντίνου Κούκουλη (1877-1944) και της Ακριβής Πειστικού(1889-1958) γεννήθηκε στο Λιτόχωρο το 1921. Ήταν μοναχοπαίδι. Είχε παππού τον Αθανάσιο Ιωάννου Πειστικό (1860-1931), ονομαστό δάσκαλο και πρόσωπο των γραμμάτων, που δίδαξε επί 16 χρόνια στα σχολεία των Γιαννιτσών και διετέλεσε διευθυντής των δημοτικών σχολείων του Λιτοχώρου. Η έφεση στα γράμματα και τη γνώση καλλιεργήθηκε από τα πρώτα μαθητικά του χρόνια από τον δάσκαλο παππού. Ο πατέρας του Κωνσταντίνος πρώτα εργαζόταν στη Θεσσαλονίκη, όμως το 1918, λόγω των έκρυθμων καταστάσεων της πόλης, εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Λιτόχωρο, όπου μέχρι τον πόλεμο του 1940 διατηρούσε ιδιόκτητο καφενείο, το «ΠΑΡΘΕΝΩΝ», στην κεντρική πλατεία, εκεί όπου σήμερα είναι το μαγαζί του Φιλώτα Παπακωνσταντίνου.

Το 1933 τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο στο Λιτόχωρο και συνέχισε τις εγκύκλιες σπουδές στο εξατάξιο Β΄ Γυμνάσιο Αρρένων Θεσσαλονίκης, το οποίο βρίσκεται στην οδό Ικτινίου της Αγίας Σοφίας. Επρόκειτο για ένα αξιόλογο Γυμνάσιο, όπως βιογραφείται από τους μαθητές του. Αποφοιτήσας, κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων ενεγράφη το 1940 στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Σπουδών (ΑΣΟΕ) των Αθηνών. Ήταν συμφοιτητής με τον Λιτοχωρίτη Ιωάννη Τσιτσιρικό, γιο του παπά Κωνσταντίνου Τσιτσιρικού, ιερέα του Αγίου Δημητρίου. Δυστυχώς, λόγω του ελληνοϊταλικού πολέμου και της Γερμανικής κατοχής, από το πρώτο έτος εγκατέλειψε τις σπουδές.

Σημαντική είναι η συμμετοχή και προσφορά του Ιωάννη Κούκουλη στα χρόνια 1941-1944 στην Εθνική Αντίσταση του Λιτοχώρου. Ένας φλογερός πατριώτης, συνετός, εργατικός και επίμονος ανέπτυξε αντικατοχική δράση με τους συμπατριώτες του. Παρά το νεαρόν της ηλικίας του, η καταξίωση στο πρόσωπό του ήταν καθολική. Οργανωμένος στο ΕΑΜ Λιτοχώρου διετέλεσε αντιπρόεδρος της οργάνωσης, λαϊκός επίτροπος (εισαγγελέας), υπεύθυνος σε τομείς δράσης. Ήταν γενικά αποδεκτός.

Τον Μάιο του 1946 προσελήφθηκε μόνιμος υπάλληλος, ως λογιστής, στην Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Πιερίας στην Κατερίνη. Η περίοδος αυτή ήταν πολύ σημαντική για το αγροτικό κίνημα και τους συνεταιρισμούς, λόγω της αναδιάρθρωσης της καλλιεργήσιμης γης και των αγροτικών μεταρρυθμίσεων. Επί 35 σχεδόν χρόνια υπηρέτησε πιστά τόσο το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα όσο και τις διοικητικές θέσεις της Ένωσης Συνεταιρισμών Πιερίας. Από το 1949 (Οκτώβριος) μέχρι το 1951 (Άνοιξη) εκπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ως γραφέας του Πυροβολικού.

Ως οικογενειάρχης ευτύχησε να έχει σύζυγο την Αι-κα-τερίνη Τσαχαλίνα (1929-2011) και να δημιουργήσουν μαζί μια εξαιρετική οικογένεια με τρεις κόρες, την Ακριβή (1952), τη Βασιλική (1954) και την Κωνσταντί-να (1959-1979).

Στα 1951 μετατέθηκε στο Λιτόχωρο, στο τοπικό παράρτημα της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Πιερίας που ήταν αρμόδιο για τους παραγωγούς της κω-μόπολης. Το τοπικό γραφείο βοήθησε στην αύξηση της αγροτικής παραγωγής και στη βελτίωση των εισο-δημάτων των παραγωγών-μελών.

Ένα εκλεκτό άτομο της λιτοχωρίτικης κοινωνίας, με εξαιρετο ήθος και χαρακτήρα, διορατικός και οραματιστής συγχρόνως. Χάριν της χαρισματικής ιδιοσυγκρα-σίας του ο Ιωάννης Κούκουλης βρέθηκε δύο φορές στον προεδρικό θώκο της Κοινότητας Λιτοχώρου από το 1955 μέχρι το 1964. Άφησε σημαντικό και πλούσιο έρ-γο, φήμη ενάρετου Προέδρου Κοινότητας και άξιου αν-θρώπου. Στις κοινοτικές εκλογές της 21ης Νοεμβρίου 1954 μια ομάδα έντιμων Λιτοχωριτών με επικεφαλής τον Ιωάννη Κούκουλη, ένιωσαν την ανάγκη και είχαν τη βούληση να αναλάβουν τις τύχες του Λιτοχώρου και να δώσουν μια νέα πορεία στην κοινοτική αρχή. Επι-κε-φαλής του συνδυασμού «ΕΝΩΣΙΣ - ΕΡΓΑΣΙΑ - ΠΡΟ-Ο-ΔΟΣ» ο Ιωάννης Κούκουλης κέρδισε τις εκλογές και ανέ-λαβε Πρόεδρος της Κοινότητας από 1-1-1955. Πάλι στις επόμενες εκλογές της 5ης Απριλίου 1959, επι-κε-φαλής του συνδυασμού «ΕΡΓΑ», εκλέχτηκε για δεύτερη φορά Πρόεδρος με ένα συντριπτικό ποσοστό ψήφων.

Πρέπει να τονίσουμε ότι, παράλληλα με το αξίωμα του Προέδρου της Κοινότητας Λιτοχώρου, εξακο-λουθού-σε να ασκεί και τα καθήκοντα του υπαλλήλου της Ένω-σης Γεωργικών Συνεταιρισμών στο γραφείο της κω-μόπολης, κάτι που επιτρεπόταν από τον νόμο την επο-χή εκείνη. Πρόεδρος της Ένωσης Πιερίας ήταν ο γεω-πόνος Γεώργιος Γεωργουλής και διευθυντής ο Δημήτριος Καλακάνης, Λιτοχωρίτες και οι δύο. Κατά την προ-εδρική του θητεία διετέλεσε για πολλά χρόνια Γραμ-ματέας της Τοπικής Ένωσης

Δήμων-Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) Πιερίας, επί προεδρίας του Δημάρχου Κατερίνης Βασιλείου Ταβαντζή.

Επιγραμματικά τα έργα 1955-1964

Στα πρακτικά συνεδριάσεων και αποφάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου υπάρχουν όλα τα πεπραγμένα της προεδρίας του. Ήταν μια εποχή δύσκολη με ανύπαρκτα κονδύλια αλλά και σχέσεις πλήρους εξάρτησης της τοπικής διοίκησης από την κεντρική εξουσία, μια εποχή δύσκολη αλλά και καθοριστική για την μετέπειτα πορεία του τόπου. Στα χρόνια που ήταν στο πηδάλιο του Λιτοχώρου ο Ιωάννης Κούκουλης, έγιναν αναπτυσσικά βήματα, ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν έργα υποδομής, τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα αναμόρφωσης της κωμόπολης.

- ▣ Έγινε διανομή οικοπέδων σε άστεγους κατοίκους στην περιοχή της Αγίας Μαρίνης (προσφυγάτικα) και στη βόρεια πλευρά στο Χοροστάσι.
- ▣ Ολοκληρώθηκε η διανομή γαιών (κλήρων) σε άπορους δημότες στο αποξηραμένο Έλος Βαρικού.
- ▣ Ξεκίνησαν αρδευτικά έργα. Δημιουργήθηκε ο ΤΟΕΒ Λιτοχώρου και διοχετεύθηκαν τα νερά της Τοπόλιανης και του Ενιπέα στην περιοχή της Πλάκας.
- ▣ Εξασφάλισε την παραμονή και λειτουργία του εξαταξίου Γυμνασίου Λιτοχώρου. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της θητείας του. Το Γυμνάσιο ήταν δημοσυντήρητο, με εισφορές και χορηγίες των κατόικων, συσσίτια για μαθητές κλπ.
- ▣ Συνεχίστηκε η παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων για τη στέγαση των στρατοπέδων, που είχε ξεκινήσει επί Προεδρίας Αθανασίου Σιτζιούκη. Η παραχώρηση γινόταν «προς χρῆσιν» και όχι «κατά κυριότητα».
- ▣ Αποπερατώθηκε η ανέγερση των εξωκλησιών του Αγίου Ιωάννου και των Αγίων Αποστόλων, με τη συνδρομή του Συλλόγου των εν Θεσσαλονίκη Λιτοχωριτών.
- ▣ Εγκρίθηκε η κατασκευή εργοστασίου επεξεργασίας δασικής ξυλείας στη θέση Γρίτσα.
- ▣ Ανακαινίσθηκε ριζικά το υδραγωγείο της πηγής Τσιμπίλη.
- ▣ Συντηρήθηκε και επεκτάθηκε με προσωπική εργασία το δίκτυο υπονόμων.
- ▣ Εξωραϊστήκαν οι δημοτικοί χώροι (πάρκα, πλατεία, δρόμοι κλπ.) για την άνετη διαμονή των παραθεριστών.
- ▣ Τέθηκε η ιδέα της αναστύλωσης της κατεστραμμένης παλαιάς Ιεράς Μονής Αγίου Διονυσίου εν Ολύμπω.
- ▣ Υποδέχτηκε στο Λιτόχωρο στις 27-7-1963 τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα. Ήταν η πρώτη επίσκεψη Οικουμενικού Πατριάρχη.
- ▣ Επαναλειτούργησε το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο. Το πρώτον, ο ηλεκτροφωτισμός του Λιτοχώρου από τον ιδιωτικό υδροηλεκτρικό σταθμό διήρκησε από το 1937 μέχρι το 1947. Από το 1947 μέχρι το 1957 η κωμόπολη δεν είχε ηλεκτρικό ρεύμα. Επί προεδρίας Αθανασίου Σιτζιούκη (1951-1954) αγοράστηκαν από τον ιδιώτη οι εγκαταστάσεις. Τα έτη 1957-1959 επαναλειτούργησε ο υδροηλεκτρικός σταθμός ως κοινοτική επιχείρηση, οπότε το 1959 η ΔΕΗ αγόρασε το εργοστάσιο και το αναδιοργάνωσε. Το 1965 το Λιτόχωρο συνδέθηκε με το εθνικό δίκτυο της ΔΕΗ.

Κατά γενική ομολογία επί των δύο θητειών του Ιωάννη Κούκουλη έγιναν σημαντικά έργα που έλυσαν προβλήματα και σε μεγάλο βαθμό βελτίωσαν την ποιότητα ζωής των πολιτών, δίνοντας ταυτόχρονα δείγμα γραφής για το πώς πρέπει να διοικούνται οι κοινότητες. Στις κοινοτικές εκλογές της 5ης Ιουλίου 1964 δεν συμμετείχε ως υποψήφιος Πρόεδρος, λόγω του «ασυμβιβάστου». Η νέα εκλογική νομοθεσία προέβλεπε ότι οι υπάλληλοι των Συνεταιρισμών έχουν κώλυμα στην εκλογή τους σε κοινοτικές, δημοτικές και πολιτικές

θέσεις.

Το 1964 συνέχισε την επαγγελματική ιδιότητα του υπαλλήλου της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Πιερίας, εγκατασταθείς μόνιμα στην Κατερίνη με την οικογένειά του. Την 15-12-1973 τοποθετήθηκε Διευθυντής της Ένωσης, πόστο που άσκησε μέχρι το 1982, οπότε συνταξιοδοτήθηκε. Ως συνταξιούχος προσέφερε τις υπηρεσίες του, λόγω εμπειρίας, για 2 τετραετίες ως σύμβουλος στο διοικητικό συμβούλιο του Ταμείου Υπαλλήλων Συνεταιριστικών Οργανισμών(ΤΑΥΣΟ).

Επανήλθε στα δημοτικά, πλέον, πράγματα του Λιτοχώρου ως υποψήφιος δήμαρχος στις δημοτικές εκλογές της 17ης Οκτωβρίου 1982, επικεφαλής του συνδυασμού «ΛΙΤΟΧΩΡΟ 1982 – ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ». Όμως τα μεταπολιτευτικά κοινοτικά ήθη, οι νέοι άνθρωποι και κυρίως οι νέες πολιτικές καταστάσεις ήταν τα εμπόδια για την εκλογή του. Ένας διεκδικητής και δημιουργικός άνθρωπος της αυτοδιοίκησης, ένας συνετός και ανεξίκακος πολίτης. Ευθυτενής, λεπτός, ωραίος στους τρόπους και τη συζήτηση, ευχάριστος, ανοιχτόκαρδος, οξυδερκής, παρατηρητικός. Για όλους, όσοι τον γνωρίσαμε από κοντά, αποτελεί πρότυπο. Τον Αύγουστο του 2010 σε συνομιλία με τον συντάκτη του παρόντος άρθρου εξομολογήθηκε: «Θεωρώ πετυχημένη την κοινοτική θητεία μου. Είμαι περήφανος για το έργο που προσέφερα. Η ζωή μου ως Πρόεδρος του Λιτοχώρου ήταν να προσφέρω. Αντιμετώπισα μια πτωχή κατάσταση. Ξέρεις τι είναι να είσαι Πρόεδρος σε ένα πτωχό χωριό; Η περίοδος τότε ήταν δύσκολη και για το Λιτόχωρο και για την Ελλάδα. Όταν ανέλαβα Πρόεδρος, το Λιτόχωρο είχε 800 μουλάρια και οι κάτοικοι ήταν ναυτικοί, μετανάστες, κτηνοτρόφοι και γεωργοί. Η υπεραξία των ακινήτων και της γης που παρατηρείται σήμερα, δεν υπήρχε επί των ημερών μου».

Θα μείνει ζωντανός στη μνήμη μας, γιατί όπως αναφέρει ο στοχαστής «οι άνθρωποι πεθαίνουν μόνον όταν λησμονούνται».

Αιωνία του η μνήμη.